

14.2.2013

Liikennevirasto
kirjaamo@liikennevirasto.fi

Lausunto Liikennevirastolle meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2013 - 2018 luonnoksesta

HEL 2013-001565 T 11 00 01

Lausuntopyyntö

Liikennevirasto on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2013 - 2018 luonnoksesta. Talous- ja suunnittelukeskus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausunnon asiasta 15.2.2013 mennessä.

Lausuntopyynnön tausta

Liikenneviraston luonnos maanteiden ja rautateiden meluntorjunnan toimintasuunnitelmaksi 2013 - 2018 perustuu EU:n ympäristödirektiiviin (2002/49/EY) ja kansalliseen ympäristölainsäädäntöön, jotka edellyttävät ympäristömeluselvitysten ja niihin perustuvien meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimista viiden vuoden välein. Toimintasuunnitelma sisältää esityksen vuosina 2013 - 2018 toteutettavista kiireellisimmistä maanteiden ja rautateiden meluntorjuntakohteista Suomessa. Siinä on myös esitys vuoteen 2020 ulottuvasta strategiasta liikenteen aiheuttamien meluhaittojen vähentämiseksi. Edellinen toimintasuunnitelma on vuodelta 2008 ja se laadittiin vain Helsingin kaupungin alueelle. Helsinki laatii vuoden 2013 aikana oman meluntorjunnan toimintasuunnitelman, joka on vuonna 2008 laaditun suunnitelman päivitys. Siinä käsitellään myös katumelun torjuntaa.

Lausunto

Helsingin seudulla on laadittu vuosien mittaan useita maanteiden, rautateiden ja katujen meluntorjuntasuunnitelmia ja -ohjelmia. Ensimmäiset tehtiin jo 1990-luvuna alussa. Osa niissä esitetyistä toimenpiteistä on jo toteutunut, etenkin rautateiden esteiden osalta, mutta esim. merkittävä osa maanteiden melusteistä on vielä rakentamatta. Tämä johtuu pääosin siitä, että valtio ei ole esittänyt niille rahoitusta.

14.2.2013

Meluasteiden toteuttamista on pyritty edistämään mm. meluntorjunnan teemapaketilla 2008 - 2012. Sille ei kuitenkaan löytynyt rahoitusta, joten siinä esitetyt kohteet jäivät pääosin toteutumatta. Viimeisin yritys rahoituksen järjestämiseksi on ollut HSL:n vetämä Kuha-hanke, jolla halutaan edistää pienten kustannustehokkaiden hankkeiden toteuttamista. Kuha-hankkeiden painotuksessa ja priorisoinnissa meluntorjunta on kuitenkin jäämässä pahoin muiden hankkeiden jalkoihin.

Uudishankkeiden rakentamisen lisäksi olisi aiheellista parantaa jo rakennettuja meluasteita. Ensimmäiset maanteiden esteet tehtiin Helsingissä jo 1970-luvulla, joten ne alkavat olla kunnoltaan elinkaarensa loppupuolella. Maanteiden liikennemäärät ovat kasvaneet, ja melu lisääntynyt niin paljon, että merkittävä osa vanhoista esteistä on jäänyt liian mataliksi.

Luvussa 4.2.1 "meluhaittojen ennaltaehkäisy" mainitaan, että uusien väylien rakentamisen ja vanhojen väylien parantamisen yhteydessä suunnittelu ja toteutus hoidetaan siten, että meluhaittaa ei aiheuteta eikä altistuvien määrä kasva. Tämä pitääkin varmasti paikkansa tiehankkeen ympäristössä, mutta samalla unohdetaan uusien väylien aiheuttamat vaikutukset henkilöautoliikenteen määrän kasvuun muualla tieverkossa ja sitä kautta melun lisääntymiseen muiden väylien läheisyydessä. Pääkaupunkiseudulla tästä ovat esimerkkeinä mm. Tuusulan moottoritie ja Kehä II Espoossa.

Helsingissä osa täydennysrakentamisesta joudutaan usein sijoittamaan maanteiden melualueelle, sillä rakentamiskelpoisista alueista on pulaa. Tällöin melu otetaan huomioon kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa. Tiivis täydennysrakentaminen vähentää painetta haja-asutukseen ja tarvetta muuttaa asumaan kehyskuntiin, mikä vähentää osaltaan autoliikenteen liikennesuoritetta ja sitä kautta melua.

Luvussa 4.2.2 esitetyt keinot olemassa olevien meluhaittojen lieventämiseksi ovat kannatettavia. Vähämeluiset päällysteet, maanteiden nopeuksien alentaminen, rajoitusten tehostettu valvonta, nastarenkaiden käytön vähentäminen ovat kaikki keinoja, joista päättäminen on valtion viranomaisten vastuulla. Hiljaisia päällysteitä käsittelevässä kappaleessa rajataan niiden käyttö korkeintaan 60 km/h väylille. Rengasmelu on kuitenkin henkilöautojen tärkein melulähde 50 km/h alkaen ja raskailla ajoneuvoilla 70 km/h alkaen, joten mainittu rajausta tuntuu oudolta.

Toimintasuunnitelmassa todetaan, että rahoitusta esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi ei tällä hetkellä ole tiedossa, mikä käytännössä kyseenalaistaa koko suunnitelman toteuttamisen ja on myös osoitus siitä että valtion viranomaisten taholla ei tieliikenteen

14.2.2013

aiheuttaman meluongelman ratkaisemista pidetä tärkeänä asiana. Liikennemelu on kuitenkin yksi Helsingin seudun suurimmista ympäristöongelmista, joten sen torjumiseen tulee suhtautua vakavasti ja osoittaa riittävästi resursseja toimenpiteiden toteuttamiseen.

Esimerkiksi Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole vuosiin ollut rahoitusta maanteiden erillisten melusteiden rakentamiseen tai olemassa olevien esteiden parantamiseen. Uudenmaan ELY-keskuksen uusimmassa "Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2013 - 2016" ei ole esitetty lainkaan rahoitusta maanteiden erillisiin melusteisiin. Helsingin kaupunki on investointiohjelmissaan vuosittain varautunut näiden esteiden toteutukseen omalla kustannusosuudellaan.

Toimintasuunnitelmassa esitetyt kiireellisimmät meluntorjuntakohteet ovat Helsingin osalta pääosin kunnossa ja noudattavat aiemmin tehtyjen ohjelmien (esim. teemapaketti) priorisointia. Hankekorteissa esitetyissä suunnitelmissa on kuitenkin jonkin verran korjattavaa mm. melusteiden sijoittamisen ja korkeuksien osalta, joten olisi toivottavaa että hankekortteja vielä tarkistetaan yhteistyössä Elyn ja kuntien asiantuntijoiden kanssa. Joissain hankekorteissa ei ole esim. lainkaan otettu huomioon vireillä olevia kaavahankkeita.

Lisätiedot

Heikki Hälvä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi

Ville Lehmoskoski
liikennesuunnittelupäällikkö